

Mindre Meddelelser.

FÖRENTA NATIONERNA OCH DE INTERNATIONELLA KRIMINALISTORGANISATIONERNA.

Langvariga förhandlingar mellan FN och den äldsta av de europeiska internationella kriminalistsammanslutningarna, Commission Internationale Pénale et Pénitentiaire (CIPP) i Bern — till vilken Danmark, Finland, Norge och Sverige är officiellt anslutna — angående ett samarbete i fråga om åtgärder till förebyggande av brott och om brottslingars behandling har slutligen resulterat i ett förslag till lösning av samarbetsfrågan, som utarbetats vid en konferens i Paris den 15 och 16 oktober 1948.

I enlighet med en resolution av FN:s ekonomiska och sociala råd vid dess sjunde session den 13 augusti 1948 hade FN:s generalsekreterare till konferensen inbjudit de förnämsta internationella institutioner och organisationer, som sysslar med nämnda frågor, samt de nordiska kriminalistföreningarna. Enligt den av konferensen godkända rapporten bestod konferensen av följande ledamöter, nämligen för

Association internationale de droit pénal: conseiller Roux, Paris, och prof. Bouzat, Rennes;

Association nordiques des criminalistes: president Schlyter, Stockholm;

Bureau international pour l'unification du droit pénal: greve Carton de Wiart och adv. Sasserath, Bruxelles, samt prof. Graven, Genève;

Commission internationale pénale et pénitentiaire: prof. Delaquis, Bern, och fängvårdschefen W. Fox, London;

Commission internationale de police criminelle: hrr Louwage, ordf., Ducloux, sekr., och Marabuto, rapporteur, Paris;

Howard League for Penal Reform: Miss Margery Fry och Mrs. Madeleine Robinson, London;

Institut international de statistique: dir. Bunle, Paris;

International Law Association: hrr Chauveau, doyen de la Faculté d'Alger, och Ithier, avocat général près la Cour d'Appel de Paris;

Union internationale de protection de l'enfance: Mme J. M. Small, directrice du Service d'Etudes, och hr Paul Lutz, membre de la Commission consultative pour l'enfance délinquente et socialement abandonnée; samt för följande »Institutions spécialisées«, nämligen

Organisation internationale du Travail: hr Mowat, Chef de la Section maritime;

Organisation mondiale de la Santé: dr Chisholm, Directeur général;
Organisation des Nations Unies pour l'Éducation, la Science et la Culture: hr Beeby, Directeur général adjoint, dr Brosse, Section d'éducation.

FN:s sekretariat representerades av hr Henri Laugier, Secrétaire général adjoint, och hr A. Delierneux, Directeur adjoint, Division des activités sociales. FN:s Département juridique representerades av hr A. Serup, Danmark.

Till konferensens president valdes hr Laugier, till vice president hr Delaquis och till rapporteur hr Bouzat. Hr Delierneux fungerede som konferensens sekreterare. Konferensens president angav såsom konferensens ändamål att av samtliga sammanslutningar erhålla upplysning om det intresse var och en hade för frågorna om förebyggande av brott och om behandlingen av brottslingarna. Det gällde att till det ytterste utnyttja insikter och erfarenheter hos de internationella organisationer som intresserar sig för de nämnda problemen och som besitter en särskild kompetens för att sysselsätta sig därmed. För detta ändamål anhöll han att de närvarande representanterna för de inbjudna organisationerna ville i korthet utveckla det bistånd de kunde lämna FN att fullgöra sin uppgift på området.

Sedan representanter för de inbjudna institutionerna och organisationerna under första mötesdagen gjort sina uttalanden, framlades andra mötesdagen olika förslag till en resolution. För resolutionens slutliga utformande tillsattes en redaktionskommitté, bestående av hr Delaquis, prés., Bouzat, rapporteur, Graven, Miss Fry och hr Mowat, ledamöter, samt hr Delierneux, sekr. Vid e. m. Sammanträdet antog konferensen enhälligt en resolution, vari de representerade organisationerna utfäste sig att bistå FN vid realiserandet av det undersökningsprogram som uppställt av FN:s ekonomiska och sociala råd och förelagts konferensen. Härtill knöts en önskan att denna plan, med hänsyn till de många invecklade problem som sammanhänger med brottslighetens förebyggande och behandling, successivt måtte kompletteras. FN:s generalsekreterare borde därför vid behov konsultera de representerade organisationerna rörande frågor som särskilt angavs för varje organisation (de nordiska kriminalistföreningarna rörande det komparativa studiet av de danska, finska, isländska, norska och svenska kriminallagstiftningarna).

Vad sålunda anförts avsåge emellertid icke att åstadkomma en noggrann avgränsning av varje deltagande institutions eller organisations arbetsområde. De fattade besluten skulle icke på något sätt inskränka organisationernas autonomi eller vetenskapliga oberoende. Det vore i alla fall önskvärt att organisationerna avtalade och vidtog nödiga mått och steg för att undvika såväl arbetets splittring som arbetskrafternas överbelastning. För detta ändamål och för att garantera en mera sammanhängande kontakt såväl dem emellan som med FN borde lämpligen under FN:s auspicier tillsättas en permanent kommitté av de främsta institutioner och organisationer som av FN associerades för arbetet med kriminalitetens förebyggande och behandling, en kommitté för vars sekretariat

FN skulle ikläda sig ansvaret. Kommitténs närmare funktionär angäves i den av konferensen godkända rapporten.

För att ytterligare bidra till samarbetet och till de fattade beslutens effektivitet vore det önskvärt att FN:s sekretariat a) årligen publicerade en rapport angående sin egen och de intresserade organisationernas verksamhet, angående de studerade problemens läge, de uppnådda resultaten och de föreliggande förslagen på brottspreventionens och brottslingsbehandlingsområdet; b) ville noga undersöka möjligheten att av de olika regeringarna erhålla rapporter angående deras verksamhet och erfarenheter på området.

Enligt den av konferensen godkända rapporten skulle den i resolutionen omnämnda kommittén bl. a. hava att med hjälp av FN:s sekretariat samordna de gemensamt bedrivna undersökningarna, fördela uppgifterna och förebygga dubbelarbete, samordna organisationernas konferenser och kongresser för undersökningar rörande brottsförebyggande och brottslingsbehandling samt planlägga användningen av frågeformulär till förebyggande av missbruk. I rapporten uttalades önskvärdheten av att de internationella organisationer, som enligt bestämmande av FN skulle vara företrädare i kommittén, ville anvisa i U.S.A. bosatta representanter med uppgift att upprätthålla löpande förbindelser med FN:s Division des activités sociales.

Karl Schlyter.

*

Commission Internationale Pénale Et Pénitentiaire (C.I.P.P.) har afholdt session i Bern i dagene 2.—7. august 1948. Der var i mødet repræsenteret 16 lande, deriblandt Danmark, Norge og Sverige. En betydelig del af mødets tid optoges af forhandlinger vedrørende samarbejdet mellem C.I.P.P. og De Forenede Nationer. Spørgsmålet om etableringen af et sådant samarbejde og dets form har i lang tid forvoldt betydelige vanskeligheder. Der blev på mødet vedtaget en resolution, hvorefter C.I.P.P. rettede henvendelse til U.N. for at opnå konsultativ status i det ekspertråd, som skal nedsættes, se nu nedenstående notits om mødet i Paris i oktober 1948 mellem U.N. og de internationale kriminalistorganisationer.

Hvad angår de faglige forhandlinger på plenarmødet må fremhæves forhandlingerne om *De korte frihedsstraffe*, der forud var blevet behandlet i et underudvalg med överdirektör Hardy Göransson som formand. Forhandlingerne på dette punkt sluttede med vedtagelse af en resolution, der opfordrer til at undgå de korte frihedsstraffe ved at undlade at påtale og ved i videre omfang at anvende betingede domme eller bøder og til at søge gennemført fremgangsmåder, der hindrer, at bøder omsættes til korte frihedsstraffe. Forsåvidt korte frihedsstraffe dog ikke helt kan undgås, peges på muligheden af at søge gennemført afsoningen af disse i åbne anstalter, hvor fangerne kan udføre produktivt arbejde, således, at de ikke afskæres fra at støtte deres familier.

Af andre emner, hvormed der arbejdes videre i et underudvalg, må nævnes spørgsmål om: *Vaneforbrydere og deres Behandling, Krigens indvirkninger paa Kriminaliteten, Kriminalstatistikens Udbygning m. v.*

Man drøftede også en udvidelse af C.I.P.P.s virksomhed i de enkelte lande, navnlig således, at de faste delegerede suppleres med arbejdsudvalg repræsenterende alle grene af kriminalvidenskaben og praksis.

På mødet planlagdes en kommende stor kongres, der skal finde sted i Holland.

S. H.

NORDISK KRIMINALRETLIGT SAMARBEJDE.

På svensk initiativ er det nordiske lovgivningssamarbejde, der hidtil var begrænset til civilrettens område, blevet udvidet til at omfatte også kriminalretten. Denne nye udvikling indlededes med en forhandling i justitiedepartementet i Stockholm den 1.—16. juni 1948. Forhandlingerne lededes af statsrådet Herman Zetterberg. Til stede var som danske delegater: departementschef Eivind Larsen, fængselsdirektør H. Tetens og professor Stephan Hurwitz. Som finsk delegat: justitierådet H. Tauleri, som Islands delegat: advokat Sveinbjørn Jónsson, som norske delegater riksadvokat Andr. Aulie, ekspedisjonssjef Kyhn Gløersen og professor Johs. Andenæs, som svenske delegater: excellensen Birger Ekeberg, strafflagberedningens medlemmer, presidenten Karl Schlyter, professorn Ragnar Bergendal, häradshövdingen G. A. Eriksson, överdirektören Hardy Göransson, riksåklagaren Maths Heuman og revisionssekreteraren Ivar Strahl samt yderligere en række repræsentanter for det svenske justitiedepartement og sagkyndige i strafflagberedningen. På konferencen drøftedes indgående det nordiske kriminalretlige samarbejdes formål og planlæggelse, og hovedemnerne var *Forholdsregler mod Ungdomskriminaliteten* og *Den betingede Dom* samt *Påtalefrafald* og adgangen for domstolene til at eftergive retsfølger af lovovertrædelser. Et meget udførligt referat af forhandlingerne er udarbejdet foreløbig til brug for fortsatte overvejelser indenfor kredsen af sagkyndige.

Som næste led i samarbejdet er derefter afholdt en konference i Oslo i dagene 28. til 30. oktober 1948. Mødet blev afholdt på universitetet i overværelse af den norske justitsminister Gundersen og under forsæde af straffelovskomiteéns formand, højesteretsdommer Erik Solem.

I forhandlingerne deltog fra norsk side bl. a.: højesteretsdommer Erik Solem, professor, dr. jur. Johs. Andenæs, riksadvokat Andreas Aulie, ekspeditionssjef C. Kyhn Gløersen, sorenskriver Ole F. Harbek, generalsekretær I. Rummelhoff og høyesterettsadvokat Rolv Ryssdal. Fra Sverige deltog presidenten Karl Schlyter, överdirektören Hardy Göransson, riksåklagaren Maths Heuman, fra Finland dr. Mårtti Kaila. De danske delegater var departementschef Eivind Larsen, professor, dr. jur. Stephan

Hurwitz, direktør for fængselsvæsenet H. Tetens og fængselsinspektør Cai Jensen.

Man drøftede indgående hele problemkredsen omkring *Betingede Domme*, derunder spørgsmålet om valg af systemet, domsudsættelse eller eksekutionsudsættelse og spørgsmålet om dom direkte til tilsynsforanstaltninger, således at disse domme både formelt med hensyn til deres betegnelse og reelt brydes ud af reglerne om betingede domme.

Det er tanken, at næste konference skal afholdes i København i løbet af foråret 1949.

S. H.

DANSK KRIMINALISTFORENING

afholdt den 30. novbr. 1948 sit 37. årsmøde. Den norske Kriminalistforening var repræsenteret ved formanden, professor, dr. jur. *Johs. Andenæs* og højesterettsadvokat *Rolv Ryssdal*, Svenska Kriminalistforeningen ved lagbyråchef *Bengt Lassen* og advokat *Hugo Lindberg*, medens Finlands Kriminalistforening desværre ikke havde været i stand til at sende repræsentanter.

Aftenens indleder var højesteretssagfører *Felix Vang*, der talte om »*Forberedelse af straffesager*«. Højesteretssagfører Vang fremhævede, at straffesagernes tyngdepunkt lå i forberedelsen inden domsforhandlingen. Indlederen kritiserede grundlaget for fængslingerne i Københavns byrets afdeling for grundlovsforhør, hvor efter indlederens mening hverken politiets repræsentant, forsvareren eller dommeren har tilstrækkeligt kendskab til sagen, inden afgørelse skal træffes. Fængslingsfristerne 14 dage og 3 uger er for lange, og fængslingen sker i for vidt et omfang. Indlederen kunne ikke tilslutte sig den sidste tids kritik af politirapporterne, men anså det for gavnligt, at forsvareren i visse tilfælde var til stede ved rapporternes afgivelse. Der må kræves udvidet aktindsigt for forsvareren. Højesteretssagfører Vang mente, at en forsvarer må have ret til at forhandle med vidner, når det er saglig begrundet og sker med takt. Forsvareren har hverken ret eller pligt til at gøre politiet bekendt med eventuelle oplysninger, han således erhverver, når disse er i strid med sigtedes interesser. Afgørende vægt har efter indlederens mening spørgsmålet om, hvorvidt tiltale skal rejses, idet tiltalefrafald betyder mere end senere frifindelse for sigtede. Forundersøgelsen kan undertiden medvirke til oplysning af tiltalespørgsmålet, og forsvareren må være berettiget til at forhandle med anklagemyndigheden om spørgsmålet om tiltalerejsning. Indlederen slog fast, at alle parter har interesse i, at der tiltales i så få sager som muligt.

I diskussionen deltog statsadvokat *Th. Roepstorff*, byretsdommer *Theodor Petersen*, overretssagfører *Ludvig Bing*, statsadvokat *H. A. Buch*, professor, dr. jur. *Erwin Munch-Petersen*, politimester *Kjalke*, lagbyråchef *Bengt Lassen*, professor, dr. jur. *Johs. Andenæs* og politiinspektør *Henry Kudsk*.

J. P. B.

DANSK KRIMINOLOGISK SELSKAB

holdt den 17. novbr. 1948 møde, hvor dr. *Th. Kempe* fra Utrecht holdt foredrag om »The Criminality of the Respectable Citizen«.

Med »respektable borgere« mente indlederen de, der er i stand til at indordne sig under normerne i det samfund, af hvilket de er medlemmer. Der findes lovovertredere overfor hvis overtrædelse medborgernes reaktion er således, at de pågældende stadig regnes som tilhørende de respektable eller lovlydige borgere. Denne reaktion forklares ved, at »næsten alle gør sig skyldig i disse overtrædelser«. Dr. Kempe nævnte som eksempel den situation, der forelå i Holland i den sidste besættelsestid, hvor så godt som alle på grund af den frygtelige brændselsmangel til-egnede sig træ, hvor det var muligt.

Spørgsmålet om den respektable borgers kriminalitet har været genstand for stor interesse i Holland, specielt har emnet været behandlet af dommer i Amsterdams politiret, dr. *Muller*, blandt andet i en artikel i »Tijdschrift voor Strafrecht« i 1934. Besættelsen med dens mange af befolkningen anerkendte voldshandlinger, mord, tyveri m. v. overfor besættelsesmagten gjorde påny spørgsmålet aktuelt. Dr. Muller opererer med 2 grupper kriminelle, »de almindelige«, der bryder ud af samfundet, og som må undergives opdragelsesforanstaltninger, og de »respektable lovovertredere«, der kun gør sig skyldig i de samme overtrædelser, som andre i deres samfund. Indlederen var ikke enig med dr. Muller i, at de sidstnævnte er uden skyldfølelse, omend denne ikke kommer frem i politiretten. Indlederen var vel enig med dr. *Hermann Mannheim* i, at den reaktion, forbryderen møder i samfundet i første række skyldes den kendsgerning, at han har været i fængsel, kun i anden række hans kriminelle adfærd, men gjorde gældende, at de fleste ved rolige refleksioner anerkendte det urigtige i deres handlinger. Når det anerkendes, at der er en skyldfølelse, kan man ikke anvende dr. Mullers opdeling; thi dels kan lovovertrederne ikke forstå en streng, ubetinget straf af hensyn til gruppen, dels vil anerkendelsen af »respektable lovovertredere« underminere den skyldfølelse, der gør straf berettiget.

J. P. B.

TORGERSEN-SAGEN.

Den meget omtalte norske straffesag mod den tidligere frihedskæmper Ole Evang Torgersen, der var tiltalt for at have forrådt sine kammerater til Gestapo, har nu fundet sin afgørelse ved den norske højesteret. Medens Torgersen ved Eidsivating lagmannsretts dom af 9. febr. 1948 var blevet dømt til tvangsarbejde i 7 måneder (som ansås afsonet ved det udståede varetægtsfængsel), blev han ved højesteretsdom af 17. sept. 1948 frifundet.

I højesteretsdommer *Krog's* votum, hvortil de øvrige dommere i det væsentlige har sluttet sig, hedder det bl. a., at »det ikke synes at kunne

tjene noget berettiget formål, at straffe en tiltalt, fordi han ikke har haft nerver og kræfter nok til at modstå en sådan behandling«, som Torgersen havde været genstand for. Højesteret har dog ikke fundet grund til at gå nærmere ind herpå, idet straffen under alle omstændigheder fandtes at måtte falde bort efter bestemmelsen i landssvikslovens § 5 om handlinger foretaget under tvang.

Med dommen kan jævnføres Østre Landsrets dom i Ugeskrift for Retsvæsen 1947, s. 420, der i en noget lignende sag frifandt under hensyn til, at tiltaltes forsæt ikke havde »haft en sådan karakter af frivillighed«, at hans forhold kunne rammes med straf*).

S. H.

---

*) De nævnte sager er nærmere omtalt i »Politiken«s Kronik den 19. aug. 1948: Stephan Hurwitz: Tortur og Tilstaaelse.